

שניים מקרא ואחד תרגום

מן הראוי שלא להפסיק כלל באמצע הקריאה³⁶⁹, אפילו לא לד"ת, אא"כ בדברים של קדושה.

ואל יחשוב האדם למה לי לטרוח כ"כ ועדיף לי שלא לבטל מלימוד הגמרא עבור זה. אין הדבר כן שהרי הלכה פסוקה היא לקרוא שמו"ת כל שבוע ולא מצאנו פטור אפילו לת"ח שלומד יומם ולילה. ועוד שמובטח לו לזה שמשלים פרשיותיו עם הציבור אריכות ימים ושנים וממילא לא יחסר לו מאומה מהזמן עבור מה שקרא שמו"ת. וגם שהדרך למשנה ולגמרא עוברת דרך המקרא כפי שכתב התנא בפרקי-אבות (פ"ה מכ"א) **"בן חמש שנים למקרא"** ואח"כ **"בן חמש-עשרה לתלמוד"**. ואומרים על דרך הדרש **"תנא אקרא קאי"** (ברכות ב.) שקודם שיהיה למדן בתורה שבעל-פה צריך להיות בקיא בתורה שבכתב, ולא כאותם ת"ח באמת שלצערנו הרב כמעט שלא יודעים לקרוא פסוק אחד כהוגן, ופעמים שהציבור מעירים ומתקנים, וכמה חילול ה' יש בדבר, ואוי לאותה בושה.

הגמרא במסכת ברכות דף ח' אומרת **"אמר רב הונא בר יהודה אמר רבי אמי לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ... שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו"**. ונפסקה גמרא זו להלכה בשו"ע או"ח סי' רפ"ה שאע"פ שאדם שומע כל התורה כולה כל שבת בצבור חייב לקרות לעצמו בכל שבוע פרשת אותו השבוע שניים מקרא ואחד תרגום.³⁶⁵

אחד הטעמים לדבר מובא בלבוש, כדי שיהיה בקי בתורה. ומובא בערוך-השלחן שבשעה שמשה תיקן להם לישראל לקרוא בתורה תיקון גם לקרוא שמו"ת, שהתרגום ניתן בסיני ונשכח מאתנו וחזר אונקלוס הגר ויסדו³⁶⁶, ולכן צריך לקרוא התרגום אע"פ שאינו מבין כ"כ את הלשון הארמית (ורצוי שילמד גם פרש"י).

ובמבוא ללימוד המקרא שבספר אמת-ליעקב של הרב יעקב קמינצקי זצ"ל מביא טעם למה אומרים מקרא שתי פעמים ותרגום רק פעם אחת, כי יש פה שתי מצוות האחת היא **מצוות קריאה בעלמא ואח"כ מצוות לימוד הפרשה ע"י שיקרא אותה שוב ויתרגם אותה**. ע"כ. וכן מובא בשם החזון-איש בספר פאר-הדור שהקריאה הראשונה היא מבחינת **לעולם ליגוס איניש** וקריאת התרגום היא מבחינת **והדר ליסבר**. וכבר אמר לו המלאך המגיד למרן הבית-יוסף **שצריך לקרוא הפרשה בנחת ולהרגיש בדקדוקיה ולתרץ אותם**. עיין בכה"ח סופר סי' רפ"ה אות ד' כל לשונו של המגיד ותרו"ץ.

הביא החפץ חיים משל ללימוד התורה למלך ששלח לנו אגרת סתומה, כמה נטרח לפרש אותה? כיוצ"ב נאמר גם לנידון דידן ומכיוון שאנו ממילא מחויבים לקרוא המקרא כל שבוע, עת היא להשתדל וללמוד כיצד לקרוא את האיגרת מבורא עולם באופן הנכון, ואם לא בשמו"ת אז אימתי?

לפי הקבלה צריך לקרוא את המקרא³⁶⁷ בטעמים³⁶⁸ שטעמים נקודות תגין ואותיות (ר"ת טנת"א) הם כנגד ארבעה עולמות אבי"ע והטעמים הם הבחינה הגבוהה שבכולם - כנגד עולם האצילות.

³⁶⁵ ונרמז ביואלה שמות" ר"ת וחיב אדם לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום.

³⁶⁶ וגם נראה דאין להוציא גר מהשגת רוח הקודש, דאונקלוס הגר, ודאי (שאת) תרגום התורה חיבר ברוח הקודש, והוא גם כן תנא דברייתא ב"ב צט, ומאחר דנקבע המימרא בברייתא ובתלמוד, ודאי הם דברי אלקים חיים ומכלל חידושי תלמיד ותיק שנאמר למשה דהוא בכלל רוח הקודש של החכמים ... [ישראל קדושים עמוד 60, יוסף דעת ב"ב שם].

³⁶⁷ אבל את התרגום אין לקרות בטעמים [מחב"ר אות ז' הו"ד בכה"ח שם אות י"ב].

³⁶⁸ מחב"ר אות ח', כה"ח שם אות י"ג.

³⁶⁹ כה"ח שם אות ט"ו ואות ל"ב בשם המקובלים.